

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

22 mei 2026

Inleiding

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

1. Riolering
2. Gebouwen
3. Kunstwerken
4. Wegen
5. Water
6. Groen
7. Spelen
8. Sport
9. Begraafplaatsen
10. (straat)Meubilair
11. Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting
4. De ontwikkelingen in 2025

Beleidskader

De vastgestelde Visie Buitenruimte is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. De kapitaalgoederen worden conform de vastgestelde beheerplannen beheerd.

Ontwikkelingen 2025

Areaaluitbreiding

Vanuit diverse (bouw)plannen is areaal aan de gemeente overgedragen. Het gaat hierbij onder andere om De Krijgsman deelplan 9 t/m 11, het buitenterrein van de Sporthal Bredius, de Vestingwerken Naarden, het Naarderbos, eerste straten van de projectontwikkeling Crailo. Voor het jaarlijkse periodiek onderhoud is een structurele verhoging van diverse exploitatiebudgetten benodigd, dit wordt bij de totstandkoming van de definitieve ontwerpen aangevraagd en waar dat nog niet gebeurd is meegenomen in de begrotingswijzigingen.

Beeldkwaliteit

In overeenstemming met de vastgestelde beheerplannen 2022-2025 vindt het onderhoud overal plaats op beeldkwaliteitsniveau C. De begroting is conform de beheerplannen opgenomen. Begin 2025 is de beeldkwaliteit in relatie tot de beleving geëvalueerd en bent u daarover via een politieke avond en raadsmededeling geïnformeerd. Ook zijn de effecten van het werken op frequentie versus beeldkwaliteit in een pilot onderzocht in het (winkel)centrum van Bussum. Gewenste wijzigingen in de kaders kunnen gevolgen hebben die, middels besluitvorming, in begrotingswijzigingen moeten worden verwerkt.

1. Riolering

Onderhoud

Beheer en onderhoud wordt zowel planmatig als incidenteel uitgevoerd. Jaarlijks worden alle straat- en trottoirkolken, een deel van het hoofdriool en alle gemalen en pompputten gereinigd. Elk jaar wordt een deel van het hoofdriool, gemalen en pompputten geïnspecteerd (conform het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 (GRP)). Indien nodig worden geconstateerde schades aan het hoofdriool en/of

gemalen en pompen hersteld.

Grootschalige vervanging

De voorbereidingen voor de vervanging van de riolering in de Graaf Wichmanlaan e.o. en de Veerstraat lopen. Deze projecten worden integraal opgepakt. De uitvoering van deze projecten starten dit jaar. Het project Van der Helstpark e.o. is al voorbereid, maar wacht op uitvoering in verband met gelijktijdige uitvoering van het warmtenet. Verder wordt een start gemaakt met de voorbereiding van grote onderhoudsprojecten/herinrichtingsprojecten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud	1.488	1.524
Investerings *		2.225
Kapitaallasten	3.128	2.102

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

2. Gebouwen

Op diverse locaties, waaronder de gymzalen aan de Dr. Schaeppmanlaan en de Kwartellaan in Bussum, MFA De Kazerne in Muiden en een woning aan de Gansoordstraat zijn de CV ketels en/of boilers vervangen. In de Kazerne in Muiden, MFA Breeduit, Het Filmhuis en het Streekarchief in Bussum en de gemeentewerf/brandweer in Naarden zijn de brandmeldinstallaties vervangen en/of aangepast om te voldoen aan wet- en regelgeving. Planmatig groot onderhoud aan gevels is uitgevoerd bij een 14-tal gebouwen. De renovatie van Hamerfort-Oost en Hamerfort-West in Naarden en de gymzaal aan de Willem Kalfflaan in Bussum zijn gestart. Het vervangen van de verlichting voor LED van MFA Breeduit in Bussum verschuift naar 2026. Het is nog niet bekend wanneer de verbouwing van het Comeniusmuseum zal gaan plaatsvinden. De werkzaamheden die voor onze rekening zouden komen schuiven derhalve ook op. Het groot onderhoud aan de gevel van MFA De Kazerne is uitgesteld.

Duurzaamheidsmaatregelen voor een groot deel van het reguliere areaal zijn in kaart gebracht. In 2026 moeten de duurzaamheidsmaatregelen vanuit het ESCo-project zijn afgerond.

Via een aanbesteding voor het onderhoud van de werktuigbouwkundige installaties is Veolia Gebouwenbeheer B.V. per 1 december 2025 gecontracteerd als onderhoudspartner.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud*	3.788	4.954
Groot onderhoud (voorziening)	1.701	990
Investerings**		10.061
Kapitaallasten	2.758	2.729

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

3. Kunstwerken

Onderhoud

Het veilig houden en het goed laten functioneren van de kunstwerken wordt jaarlijks gewaarborgd door middel van planmatige onderhoudswerkzaamheden en het inspecteren van de kunstwerken. Het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd door de contractaannemer. De gecontracteerde werkzaamheden betreffen het reinigen van de bruggen, het smeren en mechanisch op orde houden van de bruggen. Ook storingen en schades aan de beweegbare bruggen worden opgelost door de contractaannemer.

De bediening van de beweegbare bruggen in de kernen van Muiden en Muidenberg wordt door Waternet uitgevoerd. De bruggen in de kern Naarden worden door de afdeling Beheer en Service bediend.

Groot onderhoud

Naast de onderhoudswerkzaamheden wordt ook het planmatig onderhoud uitgevoerd volgens het Beheerplan Kunstwerken:

- De bediening van de bruggen wordt opnieuw gecontracteerd, samen met Amstel Gooi en Vecht.
- De inspecties Civiele Kunstwerken ten behoeve van het nieuwe beheerplan zijn gedaan en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke aanpassingen worden uitgevoerd;
- De brug Over de Tol is vervangen;
- De areaaluitbreiding van de kunstwerken in de Krijgsman wordt verder uitgerold;
- Er zijn gesprekken gaande met Rijksvastgoedbedrijf en Vattenfall over de overname van respectievelijk de Groenebrug en de PENbrug door de gemeente;
- Het onderhoudscontract van de Spieringbrug is beëindigd, het onderhoud is overgegaan naar de contractaannemer. Er is nog een discussie met de aanlegaanemer over de staat van de brug bij overdracht;
- Het areaal beschoeiingen en duikers is inzichtelijker gemaakt door middel van inspecties, de gevolgen hiervan worden uitgewerkt;
- Het areaal watergangen is geïnspecteerd ten behoeve van het baggeronderhoud, de gevolgen hiervan worden verder uitgewerkt.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud	494	610
Groot onderhoud (voorziening)	466	112
Investerings*		1.073
Kapitaallasten	265	256

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

4. Wegen

In het 3e kwartaal is gestart met het maken van een nieuw Beheerplan Wegen. Begin 2026 wordt het nieuwe beheerplan opgeleverd met de resultaten van de Weginspectie 2025 en de daarbij horende onderhoudsplanning, inclusief de financiële vertaling. Er is aandacht voor een integrale benadering van het kapitaalgoed Wegen, ook aspecten zoals Straatmeubilair, Verkeersborden, Gladheidsbestrijding en Straatreiniging zijn betrokken.

Onderhoud

Het gangbaar en veilig houden van de wegen is een belangrijk taak en vindt dagelijks plaats. De meldingen van bewoners of weggebruikers worden geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost. Het klein dagelijks onderhoud wordt hoofdzakelijk door de medewerkers van Beheer & Service uitgevoerd. Daarnaast wordt ook de contractaannemer ingezet.

Volgens de (meerjaren)planning is er groot onderhoud uitgevoerd aan de Kooltjesbuurt, Oud Huizerweg, Componistenkwartier, en Adriaan Dortmanplein. De uit te voeren maatregelen betroffen bestrating, asfalt en halfverharding herstelwerkzaamheden. Deze locaties zijn integraal aangepakt met de riolering, groenvoorzieningen, openbare verlichting en speelplaatsen. De werkvoorbereiding aan de Groot Hertoginnelaan, Koningin Sophielaan, Muiden Vesting Oost & West, Buitendijkse Muiderberg, rijweg Huizerstraatweg, rijweg Brinklaan zuid, Kocherplantsoen en de voetpaden Rembrandtkwartier zijn gestart. De uitvoering van deze werkzaamheden worden medio 2026/27 in fases uitgevoerd.

In het gehele beheerareaal worden jaarlijks alle wegmarkeringen door de contractaannemer geïnspecteerd en waar nodig hersteld zodat de veiligheid van de weggebruiker wordt gewaarborgd.

Grootonderhoud, vervangingen en herinrichtingsprojecten

Er is een start gemaakt met de voorbereiding voor de projecten Veerstraat-Veerplein, Graaf Wichmanlaan, Abri-Over de Tol, Verlegging Mariahoeveweg, Parkeerplaats Heidezicht, van Wettumweg, verkeersaanpassingen Brediusweg (Bussum) en de Lorentzweg-Beatrixplantsoen. Bewoners worden betrokken bij deze projecten door onder andere informatieavonden. Ook zijn er aanvullende werkzaamheden bij de plaatsing van extra electriciteitshuisjes, die worden geplaatst om de capaciteit stroomnetwerk te verbeteren.

Toegankelijkheid wegen

In het kader van inclusie en de uitvoering van de Visie Buitenruimte verbeteren we de toegankelijkheid van de openbare ruimte van Gooise Meren. Het gaat om de toegankelijkheid bij oversteeklocaties en trottoirs, het in- en uitlopen van openbare voorzieningen en de halteringslocaties van openbaar vervoer. Ook wordt in de ontwerpfase van een nieuw inrichtingsplan de toegankelijkheid van de openbare ruimte getoetst aan de hand van de CROW-richtlijnen.

Gladheidbestrijding

De gladheidbestrijding wordt door de medewerkers van Beheer & Service uitgevoerd. Jaarlijks wordt het uitvoeringsplan bijgesteld en op de website gepubliceerd. De inzet van materieel en de methoden van strooien en het sneeuwruimen van wegen, fietspaden, op- en afritten rijkswegen staan hierin vermeld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud	1.514	1.639
Groot onderhoud (voorziening)	871	757
Investeringen*		1.605
Kapitaallasten	1.421	1.445

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

5. Water

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de waterwegen, zoals het verwijderen van riet, overtollige waterplanten en drijfvuil, is in 2024 een meerjaren-baggerplan opgesteld. Dit jaar werd een deel van deze baggerwerkzaamheden uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud	397	342
Investeringen *	0	49
Kapitaallasten	46	47

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

6. Groen

Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid (minder hittestress). Wij streven ernaar het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht.

Onderhoud

Het periodiek onderhoud wordt uitgevoerd volgens het beheerplan. Bij onderhoud maken we onderscheid tussen groot- en dagelijks onderhoud. Het dagelijks onderhoud wordt bekostigd vanuit de exploitatie.

Vervangingen

Bij de herinrichting van groen is het uitgangspunt om gevarieerde beplanting en bomen te planten (meer biodiversiteit). Dit doen we ook door uitvoering te geven aan het biodiversiteitsactieplan. Om hier een impuls aan te geven zijn extra middelen beschikbaar gesteld in 2025. In 2024 is een start gemaakt met het minder intensief maaien van gazons en in 2025 hebben we dat uitgebreid. Ook monitoren we de ontwikkeling van de Japanse Duizendknoop, Reuzenberenklauw en de verspreiding van eikenprocessierups nauwlettend. De reconstructies of vervangingen (met name bomen) worden beschouwd als investeringen. Jaarlijks vervangen we een deel van de beplantingen waar we zoveel mogelijk aansluiten bij vervangingsprojecten van andere assets.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Groen	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	2.603	2.255
Investeringen**	0	888
Kapitaallasten	151	151

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

7. Spelen

We zorgen voor het uitvoeren van het periodiek onderhoud aan speelvoorzieningen en inspecteren op de veiligheid van onze speeltoestellen en ondergronden. Waar nodig treffen we correctieve herstelmaatregelen.

Vervangingen

Jaarlijks vervangen we een deel van de ondergronden en speeltoestellen vanwege schade, veroudering of einde levensduur. Bij vervangingen of herinrichting wordt, in het kader van bespeelbaarheid van de openbare ruimte, ook gekeken of er in de directe omgeving speelmogelijkheden zijn of alternatieve locaties beter zijn. Het ontwerp wordt gebaseerd op de laatste trends in de inrichting van speelplekken met focus op de beleving van kinderen. Herinrichtingen worden vroegtijdig aan de buurt bekend gemaakt middels bewonersbrieven en onze website. Buurtparticipatie is een vast gegeven binnen ontwerp- en inrichtingselementen. En bij herinrichting of vervanging houden we rekening met de inclusieve samenleving. Waar mogelijk zijn de speelvoorziening aangepast om beter aan te sluiten aan de leeftijdscategorie en de speelbehoefte vanuit de omgeving. In 2025 zijn speeltuinen vervangen in de Thorbeckelaan in Naarden, Gildestraat en Belstraat in Bussum.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud	199	152
Investerings*		1
Kapitaallasten	118	112

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

8. Sport

Onderhoud

De buitensportaccommodaties worden beheerd volgens het opgestelde meerjarenonderhoudsplan. We zorgen dat de sportcomplexen functioneel, schoon (basis) en veilig zijn. Velden en banen zijn ingericht en functionerend volgens bondsnormen van de betreffende sporttakken. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk- en softbal.

Vervangingen

In 2025 zijn onder andere drie kunstgrasvelden gerenoveerd bij BFC Bussum en het honkbalveld bij HCAW Bussum.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Buitensportaccommodaties	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	1.037	1.029
Investerings*		4.600
Kapitaallasten	674	663

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

9. Begraafplaatsen

Onderhoud

Het onderhoud op de acht begraafplaatsen wordt uitgevoerd volgens het beheerplan waarbij rekening wordt gehouden met tijdig en planmatig inspecteren en onderhouden, zodat gewaarborgd is dat de begraafplaatsen een aangename omgeving zijn voor bezoekers en belanghebbenden. Uiteraard draagt het areaal van de begraafplaatsen bij aan het imago van de gemeente en de kwaliteit van de leefomgeving. Het beheer is mede gericht op het behoud van de sociale, cultuurhistorische en lokale natuurwaarden van de begraafplaatsen.

Projecten/vervangingen

Op begraafplaats Bussum zijn grindpaden omgevormd naar graspaden wat bijdraagt aan de vermindering van hittestress. Op de Nieuwe Rooms-Katholieke begraafplaats in Bussum is een grafvak heringericht, zodat ook op deze begraafplaats de uitgifte van urnengraven mogelijk is geworden. De voorbereidingen voor het upgraden van de mogelijkheden voor beeld en geluid in de aula's van Bussum en Nieuw-Valkeveen zijn afgerond zodat deze weer voldoen aan de eisen van deze tijd.

In 2025 is door de raad het beleidskader voor de gemeentelijke begraafplaatsen en het beheerkader voor de oude begraafplaats van Naarden vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud	324	322
Investerings*		53
Kapitaallasten	58	58

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

10. (Straat)meubilair

Onderhoud

In het beheerareaal gemeente Gooise Meren staan circa 9.300 verkeersborden en straatnaamborden. Het reguliere onderhoud aan het straatmeubilair wordt uitgevoerd door Beheer & Service. Aan de hand van eigen schouw en meldingen worden palen, fietsenrekken, afvalbakken, hekwerken, plattegrondkasten, anti-parkeerbeugels en overige objecten - indien nodig - hersteld en gereinigd. De houten zitgedeeltes van de banken in Bussum zijn vernieuwd, de overige zitbanken gereinigd of geschilderd.

De afvalbakken zijn vervangen, verplaatst/aangepast volgens het afvalbakkenplan. De veiligheid van schoolgaande kinderen is verbeterd door 3 schoolzones aan te leggen nabij het Gooiland, de Michael en de Vondelschool, allen gelegen in Bussum. De kruismarkeringen (belijningen) ten behoeve van de invalideparkeerplaatsen en oplaadlocaties worden afhankelijk van de staat opgefrist zodat ze zichtbaar blijven. Om de veiligheid van de weggebruiker te waarborgen is er in de beperkte ruimte tussen het fietspad en rijweg ter plaatse van de Maxisweg een geleiderail geplaatst. Tevens zijn er op een aantal locaties in/uitrit constructies aangepast.

Groot onderhoud / sanering

Aan de hand van de inventarisatie en inspectieresultaten hebben verkeerskundigen per locatie de mogelijkheden voor sanering verkeersborden bepaald. Deze sanering heeft als doel een duidelijker en overzichtelijker verkeersbeeld te verkrijgen en minder verrommeling op straat. Dit jaar zijn in Muiden en Muiderberg deze werkzaamheden uitgevoerd. Het reguliere onderhoud aan de verkeersborden, zoals rechtzetten van verkeersborden en dragers, het schoonmaken en verkeersborden en het vervangen en/of bijplaatsen wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door Beheer & Service.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

(straat)Meubilair	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud	239	279
Investerings		456
Kapitaallasten	3	2

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.

11. Verlichting & verkeersregelinstallaties (VRI)

- **Onderhoud**

We zorgen ervoor dat de openbare verlichting op de wegen en straten in woon- en industriegebieden goed functioneert en er verzorgd uitziet. De onderhoudswerkzaamheden betreffen het schoonmaken en stickervrij maken van de lichtmasten en armaturen. Verder wordt de oude verlichting vervangen door duurzame ledverlichting, zodat er bespaard wordt op het energieverbruik. Schade- en storingsmeldingen worden wekelijks afgehandeld en doorgezet naar contractaannemer. Daarnaast worden er ook inspecties uitgevoerd op de lichtmasten en elektrakasten. Op de verkeersregelinstallaties (VRI's) worden op dit moment alleen correctief onderhoud uitgevoerd.

Groot onderhoud en vervangingen

In het jaar 2025 is er vooral op projectbasis openbare verlichting verled. Bij sommige van deze projecten is dan alleen de lamp vervangen en niet de hele armatuur.

- Gehele Mariahoeveweg vanaf en Maxisweg (alleen de lamp vervangen voor een Ledlamp)
- Project Centrumplan Keverdijk
- Project Spiegelstraat
- Project Solar Carport naast het Spant.

Voor de verkeersregelininstallaties zijn er twee kruispunten aangepakt:

- Bij de Ceintuurbaan-Amersfoortsestraatweg is alleen de regelkast vervangen van de verkeersregelininstallatie
- Bij de oversteekplaats op de Amsterdamsestraatweg in Naarden zijn alleen de detectielussen in de weg blijven liggen en is de rest van de verkeersregelininstallatie vervangen

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)	Begroting 2025	Realisatie 2025
Regulier onderhoud en groot onderhoud	547	578
Investeringen*		515
Kapitaallasten	235	226

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2025 gepresenteerd.